

طرح دوره و چک لیست خود ارزیابی دروس نظری و آزمایشگاهی (عملی)

- نام درس: داروشناسی پرستاری
- کد درس: 21132
- مقطع و رشته: دانشجویان ترم دوم پرستاری
- ترم تحصیلی: دوم 1404-1405
- تعداد واحد: کل: 2 شامل نظری: 2 عملی: 0
- مدرس / مدرسین درس (سهم هریک به واحد): سعید عباسی ملکی (1 واحد)، سجاد فخری (1 واحد)
- زمان ارائه درس: چهارشنبه ها ساعت 14-16
- ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: شنبه 14-16
- پیش نیازها: بیوشیمی، تشریح، فیزیولوژی، انگل شناسی و میکروب شناسی
- هم نیازها: -
- محل آموزش: دانشکده پرستاری

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل دروس

اهداف کلی دوره:

هدف کلی این درس آشنایی با خانواده های مختلف دارویی اثرات فارماکولوژیک آنها ، مکانیسم اثر داروها عوارض جانبی دارو ها موارد مصرف بالینی داروها به منظور کسب مهارت در بکاربردن دارو ها (با مقیاس و مقدار صحیح راه تجویز صحیح و روش صحیح تجویز دارو) می باشد. همچنین شناخت و یادگیری دقیق توجهات خاص پرستاری در مورد هر خانواده دارویی خاصه در مورد بعضی عوارض دارو های ویژه به منظور کسب توانایی در به کارگیری لازم در جهت حفاظت از بیمار در مقابل عوارض احتمالی دارو مدنظر قرار می گیرد.

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

اهداف کلی جلسات:

1. کلیات و فارماکوکینتیکس داروها
2. فارماکودینامیک و نحوه اثر داروها
3. داروهای موثر در درمان اختلالات تنفسی
4. داروهای پایین آورنده چربی خون
5. داروهای موثر بر دستگاه گوارش
6. آنتی بیوتیک های بتالاکتام و جانشین شونده های پنی سیلین تتراسیکلین و غیره
7. داروهای ضد سل و جذام و ضد قارچ و داروهای ضد ویروس
8. داروهای ضد افسردگی ضد اضطراب و خواب آور
9. داروهای ضد سرع و ضد پارکینسون
10. بی حس کننده های موضعی و بیهوش کننده های عمومی
11. فارماکولوژی اعصاب اتونوم (پاراسمپاتیک)
12. فارماکولوژی اعصاب اتونوم (سمپاتیک)
13. داروهای ضد فشارخون
14. داروهای مورد مصرف در نارسایی و آنژین قلبی

15. داروهای ضد دیابت

16. داروهای ضد انعقاد و ضد هایپر لیپیدمی

جلسه اول

هدف کلی: - کلیات و فارماکوکینتیکس داروها

اهداف ویژه:

1- آشنایی با کلیات و تعارف فارماکولوژی

2- آشنایی با فارماکوکینتیکس داروها

در پایان دانشجو قادر باشد

1- تعاریف فارماکولوژی و ارتباط این رشته با رشته های دیگر را بیاموزد.

2- با مراحل فارماکوکینتیکس داروها (شامل مراحل جذب، پخش، متابولیسم و دفع داروها آشنا شود.

جلسه دوم

هدف کلی: فارماکودینامیک و نحوه اثر داروها

اهداف ویژه:

1- آشنایی با فارماکودینامیک و نحوه اثر داروها در حد مولکولی

در پایان دانشجو قادر باشد

1- با فارماکودینامیک داروها و نحوه اثر داروها آشنا شود.

2- مفهوم آگونیست، آنتاگونیست و انواع آن را یاد بگیرد.

3- مفهوم ED_{50} ، LD_{50} و مرز سلامتی داروها آشنا شود.

جلسه سوم

هدف کلی: داروهای موثر در درمان اختلالات تنفسی

اهداف ویژه:

1- آشنایی با داروهای ضد سرفه و نکات پرستاری آنها

2- آشنایی با داروهای خلط آور و نکات پرستاری آنها

3- آشنایی با داروهای ضد آسم و COPD به همراه نکات پرستاری آنها

در پایان دانشجو قادر باشد

1- انواع سرفه و داروهای موثر بر آن را یاد بگیرد

2- با انواع داروهای خلط آور و موارد اندیکاسیون آنها آشنا شود.

3- داروهای ضد آسم و COPD را به همراه نکات پرستاری آنها یاد بگیرد.

جلسه چهارم

هدف کلی: داروهای پایین آورنده چربی خون

اهداف ویژه:

1- آشنایی با انواع هیپر لیپیدمی و داروهای ضد چربی خون

در پایان دانشجو قادر باشد

1- انواع هیپر لیپیدمی و داروهای انتخابی هر کدام را به همراه نکات پرستاری یاد بگیرد.

جلسه پنجم

هدف کلی: داروهای موثر بر دستگاه گوارش

اهداف ویژه:

- 1- آشنایی با داروهای خنثی کننده اسید معده و نکات پرستاری آنها
- 2- آشنایی با داروهای ضد استراخ و نکات پرستاری آنها
- 3- آشنایی با داروهای قی آور و نکات پرستاری آنها
- 4- آشنایی با داروهای مسهل و نکات پرستاری آنها
- 5- آشنایی با داروهای ضد اسهال و نکات پرستاری آنها

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- داروهای مورد مصرف در اختلالات دستگاه گوارش به همراه نکات پرستاری آنها را یاد بگیرد.

جلسه ششم

هدف کلی: آنتی بیوتیک های بتالاکتام و جانشین شونده های پنی سیلین تتراسایکلین ، کلرامفنیکل و آمینوگلیکوزیدها و سولفونامیدها

اهداف ویژه:

- 1- آشنایی با دسته بندی انواع آنتی بیوتیک ها به همراه طیف اثر هر کدام.

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- ساختار و مکانیسم اثر آنتی بیوتیک های بتالاکتام را توضیح دهند.
- 2- انواع پنی سیلین ها و جانشین شونده های آنها را طبقه بندی کنند.
- 3- تفاوت طیف اثر پنی سیلین های طبیعی، مقاوم به پنی سیلیناز و آمینوپنی سیلین ها را مقایسه نمایند.
- 4- مکانیسم اثر تتراسایکلین ها را در مهار سنتز پروتئین شرح دهند.
- 5- کاربردها و عوارض مهم تتراسایکلین ها را بیان کنند.
- 6- مکانیسم اثر و عارضه جدی کلرامفنیکل را توضیح دهند.
- 7- ویژگی های فارماکولوژیک و عوارض آمینوگلیکوزیدها را تحلیل نمایند.
- 8- مکانیسم اثر سولفونامیدها و نقش آنها در مهار سنتز اسید فولیک را بیان کنند.
- 9- تفاوت آنتی بیوتیک های باکتری کش و باکتریواستاتیک را تشخیص دهند.
- 10- اصول انتخاب منطقی آنتی بیوتیک بر اساس نوع عفونت و طیف اثر را توضیح دهند.

جلسه هفتم

هدف کلی: داروهای ضد سل و جذام و ضد قارچ و داروهای ضد ویروس

اهداف ویژه:

- 1- آشنایی با انواع داروهای ضد سل ضد جذام و ضد ویروس

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- انواع داروهای ضد سل ضد جذام و ضد ویروس و نکات پرستاری مصرف آنها را بیاموزد.

جلسه هشتم

هدف کلی: داروهای ضد افسردگی ضد اضطراب و خواب آور

اهداف ویژه:

- 1- یادگیری انواع داروهای ضد افسردگی و موارد اندیکاسیون هر کدام.
- 2- یادگیری انواع داروهای ضد اضطراب و موارد اندیکاسیون هر کدام.
- 3- یادگیری انواع داروهای خواب آور و موارد اندیکاسیون هر کدام.

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- موارد اندیکاسیون و نکات پرستاری داروهای ضد افسردگی را بشناسد.
- 2- موارد اندیکاسیون و نکات پرستاری داروهای ضد اضطراب را بشناسد.
- 3- موارد اندیکاسیون و نکات پرستاری داروهای ضد خواب آور را بشناسد.

جلسه نهم

هدف کلی: داروهای ضد صرع و ضد پارکینسون

اهداف ویژه:

- 1- آشنایی با داروهای ضد صرع و ضد پارکینسون و نحوه عملکرد آنها

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- با انواع صرع و داروهای اختصاصی هر کدام آشنا شود.
- 2- با پاتوفیزیولوژی پارکینسون و داروهای موثر در درمان آن آشنا شود.

جلسه دهم

هدف کلی: بی حس کننده های موضعی و بیهوش کننده های عمومی

اهداف ویژه:

- 1- آشنایی با تقسیم بندی و موارد مصرف داروهای بیحس کننده و نکات پرستاری آنها.
- 2- آشنایی با تقسیم بندی و موارد مصرف داروهای بیهوش کننده و نکات پرستاری آنها.

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1-1- با موارد مصرف و نکات پرستاری بیحس کننده های موضعی آشنا شود.
- 1-2- با موارد مصرف و نکات پرستاری بیهوش کننده های عمومی آشنا شود.

جلسه یازدهم

هدف کلی: فارماکولوژی اعصاب اتونوم (پاراسمپاتیک)

اهداف ویژه:

- 1- آشنایی با فارماکولوژی داروهای موثر بر سیستم پاراسمپاتیک
- 2- آشنایی با داروهای کولینرژیک

در پایان دانشجو قادر باشد

1. ساختار و عملکرد سیستم پاراسمپاتیک را توضیح دهند.
2. گیرنده های کولینرژیک (موسکارینی و نیکوتینی) را طبقه بندی کنند.
1. مکانیسم اثر آگونیست ها و آنتاگونیست های کولینرژیک را شرح دهند.
2. اثرات داروهای پاراسمپاتومیمتیک و پاراسمپاتولیتیک را بر ارگان های مختلف بیان کنند.

3. کاربردها و عوارض داروهای آنتی کولینرژیک را تحلیل نمایند.

جلسه دوازدهم

هدف کلی: فارماکولوژی اعصاب اتونوم (سمپاتیک)

اهداف ویژه:

- 1- آشنایی با سیستم سمپاتیک و نحوه عملکرد داروها
  - 2- آشنایی با موارد اندیکاسیون داروهای موثر بر سیستم سمپاتیک
- در پایان دانشجو قادر باشد
1. انواع گیرنده‌های آدرنرژیک (α و β) را نام برده و عملکرد آنها را توضیح دهند.
  2. مکانیسم اثر داروهای سمپاتومیمتیک را بیان کنند.
  3. تفاوت بین آگونیست‌های مستقیم و غیرمستقیم آدرنرژیک را مقایسه کنند.
  4. مکانیسم اثر و کاربرد بتابلوکرها و آلفابلوکرها را شرح دهند.
  5. عوارض داروهای مؤثر بر سیستم سمپاتیک را تحلیل نمایند.

جلسه سیزدهم

هدف کلی: داروهای ضد فشارخون

اهداف ویژه:

- 1- آشنایی با فارماکولوژی داروهای ضد فشار خون و نحوه عملکرد آنها
- در پایان دانشجو قادر باشد
1. گروه‌های اصلی داروهای ضد فشارخون را طبقه‌بندی کنند.
  2. مکانیسم اثر دیورتیک‌ها، ACEI، ARB، بتابلوکرها و CCB را توضیح دهند.
  3. اصول انتخاب داروی مناسب در بیماران مختلف را بیان کنند.
  4. عوارض مهم هر گروه دارویی را مقایسه نمایند.
  5. منطق درمان ترکیبی در پرفشاری خون را تحلیل کنند.

جلسه چهاردهم

هدف کلی: داروهای مورد مصرف در نارسایی و آنژین قلبی

- 1- آشنایی با داروهای موثر در نارسایی احتقانی قلب و موثر بر آنژین صدری.

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد

1. پاتوفیزیولوژی نارسایی قلبی و آنژین را شرح دهند.
2. مکانیسم اثر نیترات‌ها، بتابلوکرها و مسدودکننده‌های کانال کلسیم را توضیح دهند.
3. نقش ACEI، دیورتیک‌ها و دیگوکسین را در نارسایی قلبی بیان کنند.
4. تفاوت درمان آنژین پایدار و ناپایدار را تحلیل نمایند.

5. عوارض و احتیاطات دارویی در بیماران قلبی را بررسی کنند.

جلسه پانزدهم

هدف کلی: داروهای ضد دیابت

1- آشنایی با فارماکولوژی داروهای ضد دیابت و انواع آنها.

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد

1. انواع انسولین و تفاوت آنها را توضیح دهند.
2. مکانیسم اثر داروهای خوراکی ضد دیابت (متفورمین، سولفونیل اوره‌ها و ...) را شرح دهند.
3. اصول انتخاب دارو در دیابت نوع 1 و 2 را بیان کنند.
4. عوارض مهم داروهای ضد دیابت به ویژه هیپوگلیسمی را تحلیل نمایند.
5. درمان ترکیبی در دیابت نوع 2 را توضیح دهند.

جلسه شانزدهم

هدف کلی: داروهای ضد انعقاد و ضد هایپر لیپیدمی

اهداف ویژه: آشنایی با انواع داروهای ضد انعقاد و ضد هایپر لیپیدمی.

در پایان دانشجو قادر باشد

1. مکانیسم اثر هپارین، وارفارین و داروهای ضد انعقاد خوراکی جدید را توضیح دهند.
2. تفاوت بین داروهای ضد انعقاد و ضد پلاکت را بیان کنند.
3. شاخص‌های آزمایشگاهی پایش درمان با وارفارین را شرح دهند.
4. مکانیسم اثر استاتین‌ها و سایر داروهای کاهنده چربی خون را توضیح دهند.
5. عوارض مهم داروهای ضد انعقاد و ضد هایپر لیپیدمی را تحلیل نمایند

17. روش‌های تدریس:

* سخنرانی (Lecture)	* پانل بحث و گفت‌وگو (Panel Discussion)
□ آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL)	□ آموزش مبتنی بر تیم (TBL)
* ارائه سمینار توسط دانشجو	□ کار در پراتیک و مرکز مهارت‌ها
□ آموزش بر روی مولاژ	□ گردش علمی (Field Trip)
□ ایفای نقش (Role Play)	□ شبیه‌سازی (Simulation)
□ سایر موارد:	

رسانه‌های کمک آموزشی:

* اسلاید (پاورپوینت) * فیلم آموزشی * پوستر مدل * نمونه بیمار * نرم افزار پمفلت * جزوه سایر

18. نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

OSCE * کوییز * امتحان کتبی پایان دوره/ترم * امتحان کتبی/ شفاهی میان دوره/ترم
 پروژه * تحقیق سمینار مشارکت در کلاس/حضور و فعالیت *
 آزمون‌های استدلالی (سناریو، پازل، ویژگی‌های کلیدی) سایر موارد:

روش ارزشیابی	انواع ارزشیابی	درصد از نمره نهایی کل	توضیحات
1	تکوینی	5%	مشارکت کلاسی، تحقیق، پرسش‌های شفاهی سر کلاس
2	تراکمی	95%	آزمون پایان ترم

19. منابع و مراجع آموزشی

منابع اصلی:

- Pharmacologic basis of nursing. Julia B. Freeman, 2000
- Katzung, BG, et al. Basic and clinical Pharmacology, 2018

منابع فرعی و مکمل: جزوه کلاسی و اسلاید مدرس

پایگاه‌های اطلاعاتی و آنلاین: نرم افزار MEDSCAPE و هوش مصنوعی

سعید عباسی ملکی، فارماکولوژی برای آمادگی جهت امتحان دوره تخصصی پزشکی و آزمون USMLE آمریکا (انتشارات شاهد دانشگاه علوم پزشکی شاهد ارومیه)

20. قوانین و مقررات دوره

حضور و غیاب: انجام می شود.

تحويل به موقع تکالیف: بصورت پرسش شفاهی پرسیده می شود.

سیاست تقلب و plagiarism: نمره منفی در صورت تخلف گزارش می شود.

رعایت اخلاق حرفه‌ای: در نظر گرفته می شود.

رعایت پوشش حرفه ای: در نظر گرفته می شود.

نحوه ارتباط با استاد: در نظر گرفته می شود.

مشارکت در دوره : در نظر گرفته می شود.

سایر: همه ی موارد فوق جهت نمره دهی به صورت امتیاز مثبت در نظر گرفته می شود

جدول زمانبندی جلسات درس داروشناسی پرستاری

جلسه	موضوع هر جلسه	مدرس / مدرسین
1	کلیات و فارماکوکینتیکس داروها	دکتر سعید عباسی ملکی
2	فارماکودینامیک و نحوه اثر داروها	دکتر سعید عباسی ملکی
3	داروهای موثر در درمان اختلالات تنفسی	دکتر سعید عباسی ملکی
4	داروهای پایین آورنده چربی خون	دکتر سعید عباسی ملکی
5	داروهای موثر بر دستگاه گوارش	دکتر سعید عباسی ملکی
6	آنتی بیوتیک های بتالاکتام و جانشین شونده های پنی سیلین تتراسیکلین و غیره	دکتر سعید عباسی ملکی
7	داروهای ضد سل و جذام و ضد قارچ و داروهای ضد ویروس	دکتر سعید عباسی ملکی
8	داروهای ضد افسردگی ضد اضطراب و خواب آور	دکتر سعید عباسی ملکی
9	داروهای ضد صرع و ضد پارکینسون	دکتر سعید عباسی ملکی
10	بی حس کننده های موضعی و بیهوش کننده های عمومی	دکتر سعید عباسی ملکی
11	فارماکولوژی اعصاب اتونوم (پاراسمپاتیک)	دکتر سجاد فخری
12	فارماکولوژی اعصاب اتونوم (سمپاتیک)	دکتر سجاد فخری
13	داروهای ضد فشارخون	دکتر سجاد فخری
14	داروهای مورد مصرف در نارسایی و آنژین قلبی	دکتر سجاد فخری
15	داروهای ضد دیابت	دکتر سجاد فخری
16	داروهای ضد انعقاد و ضد هایپرتنسیو	دکتر سجاد فخری

جدول بلوپرینت آزمون درس داروشناسی پرستاری

جدول بلوپرینت آزمون: داروشناسی پرستاری						
نیمسال تحصیلی: دوم 1404-1405 دانشکده: داروسازی گروه آموزشی: فارماکولوژی - سم شناسی						
ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
				حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی	حیطه ی نگرشی
1	کلیات و فارماکو کینتیکس داروها	2	4	1	1	2
2	فارماکودینامیک و نحوه اثر داروها	2	4	1	2	1
3	داروهای موثر در درمان اختلالات تنفسی	2	4	1	2	1
4	داروهای پایین آورنده چربی خون	2	4	1	2	1
5	داروهای موثر بر دستگاه گوارش	2	4	1	2	1
6	آنتی بیوتیک های بتالاکتام و جانشین شونده های پنی سیلین تتراسیکلین و غیره	2	4	1	2	1
7	داروهای ضد سل و جذام و ضد قارچ و داروهای ضد ویروس	2	4	1	2	1
8	داروهای ضد افسردگی ضد اضطراب و خواب آور	2	4	1	2	1
9	داروهای ضد صرع و ضد پارکینسون	2	4	1	2	1
10	بی حس کننده های موضعی و بیهوش کننده های عمومی	2	4	1	2	1
11	فارماکولوژی اعصاب اتونوم (پاراسمپاتیک)	2	4 11	1	2	1

1	2	1	4	2	فارماکولوژی اعصاب اتونوم (سمپاتیک)	12
1	2	1	4	2	داروهای ضد فشارخون	13
1	2	1	4	2	داروهای مورد مصرف در نارسایی و آنژین قلبی	14
1	2	1	4	2	داروهای ضد دیابت	15
1	2	1	4	2	داروهای ضد انعقاد و ضدهایپرلیپیدمی	16

چک لیست ارزیابی طرح دوره دروس نظری و آزمایشگاهی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام و نام خانوادگی استاد/اساتید(سهم به واحد) : سعید عباسی ملکی (۱ واحد) و سجاد فخری (۱ واحد)

نام دانشکده: پرستاری   عنوان درس: داروشناسی پرستاری
مخاطبان/ترم تحصیلی دانشجو: دانشجویان ترم دوم کارشناسی پرستاری نیمسال و سال
تحصیلی کنونی: دوم 1404-1405   نام ارزیاب / ارزیابان:

ردیف	موضوع	نمره کسب شده	حد نصاب نمره	توضیحات
1	مشخص بودن عنوان کلی درس ، کد درس	0/5	0/5	
2	مشخص بودن مخاطبان	0/5	0/5	
3	مشخص بودن تعداد یا سهم استاد/ اساتید از واحد	0/5	0/5	
4	مشخص بودن زمان ارائه درس (روز، ساعت، نیمسال تحصیلی)	0/5	0/5	
5	مشخص بودن دروس پیش نیاز و هم نیاز	0/5	0/5	
6	مشخص بودن هدف کلی دوره	1	1	
7	مشخص بودن اهداف کلی جلسات (هر جلسه یک هدف)	1.5	1.5	
8	مشخص بودن اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه	2	2	
9	رعایت تعداد جلسات با توجه به میزان واحد درسی	2	2	
10	مشخص بودن منابع مورد استفاده بر اساس کوریکولوم مصوب	1	1	
11	مشخص بودن روش تدریس	1	1	
12	مشخص بودن وسایل آموزشی	1	1	
13	مشخص بودن شیوه ارزشیابی دانشجویان	1	1	
14	مشخص بودن زمان آزمون پایان دوره	1	1	
15	مشخص بودن مقررات کلاسی و انتظارات از دانشجو	0/5	0/5	
16	ضمیمه بودن جدول زمانبندی تکمیل شده درس	2	2	
17	وجود جدول بودجه بندی دروس (blue print)	1.5	1.5	
18	پوشش دادن بایدهای یادگیری (Must learn) در طرح دوره	2	2	
	نمره نهایی	20	20	

پیشنهادهات:

نام و امضای مدرس: دکتر سعید عباسی ملکی نام و امضای مدیر گروه: دکتر امیرکیانی نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ ارسال :

تاریخ ارسال:

تاریخ تحویل: